

L'home serè

ARTURO SAN AGUSTÍN

Li sobra la partitura que, com a tots els candidats, li escriu algun copista. Quan en prescindeix sona bé i demostra que se la sap de memòria. José Montilla té l'inici tímid, eburni, gairebé eclesiàstic, però un observa que els avatars *campanyers* i alguna punyalada covarda han aconseguit que sigui també ell qui genera els silencis en l'interlocutor que té davant. El candidat socialista sap o sembla haver après que, sense perdre l'educació o l'aparent serenitat que el caracteritzen, ha de demostrar que també ell sap desenfundar amb rapidesa. El que passa és que, tal com ens ha ensenyat Clint Eastwood, no guanya el més ràpid sinó el més fred, és a dir, el que fa anar millor el cervell.

És la cella esquerra la que més posa en evidència que Montilla detecta el perill 10 minuts abans que aparegui. I no és que aquesta cella s'arquegi en excés, però al pertànyer a una cara potser voluntàriament impenetrable i que sempre aparenta estar a la defensiva, destaca i avisa. Avisa, però no espanta. I aquesta és una de les seves virtuts quan la sap aprofitar.

Temps d'histrions

L'ull de José Montilla és un ull que ha après a no confiar en excessiva gent i això, en temps d'histrions i saltejadors, l'afavoreix sempre que no se li descontrola. Si un perd els papers davant d'algú intel·ligent, només pateix esgarrapades. Si un els perd davant un idiota útil, el que es queda, momentàniament, amb la barra de xocolata és l'idiota útil.

En la distància curta, la mirada de Montilla és o pot ser demolidora. I ho pot ser no perquè practiqui el gest inquisitorial, sinó perquè al respondre amb la brevetat de la persona que té o aparenta tenir les idees molt clares, obliga l'interlocutor a ser tan ràpid o més que ell. En la distància curta la mirada de Montilla sempre t'obliga a pensar si el que acabes de preguntar-li és intel·ligent.

Hi ha dues classes de tímids: els que no accepten la seva timidesa i, xerraires, es desborden com les rieres o rambles mediterrànies al setembre, i els que, a més a més d'haver après a conviure-hi, amb la timidesa, la saben utilitzar. Montilla sembla pertànyer als segons. No hi ha res que ens desmunti abans i millor que una resposta voluntàriament breu, contundent i un silenci dominat. Un sospita que ha estat la vida la que li ha ensenyat a dominar els seus silencis. I si un és capaç de deixar de parlar després d'haver dit el que havia de dir, triomfa. No hi ha res que aturi abans i més bé el cavall del que pregunta que el silenci intel·ligent o astutament mantingut. Aquest silenci acaba per frenar tan en sec el cavall d'aquell que pregunta que sempre acaba fent-lo caure.

Les uncles de l'ansietat

Als dits de Montilla s'hi adverteix que, quan ningú el veu, es menja les uncles. I això, mossegar-se les uncles, pot significar diverses coses. Per exemple, ansietat. O una certa incomprensió per part d'alguns dels que l'envolten, que en política han de ser moltíssim més perillosos que en altres oficis o professions.

El Montilla que s'expressa en castellà és un altre individu. Segurament el que és, no el que alguns intenten que sigui. Perquè a Montilla s'ha intentat situar-lo --amb cert èxit-- en una bastida dels anys 60 i aquest no ha estat mai el seu escenari vital i laboral. Els que als anys 60 estudiaven batxillerat ja eren uns privilegiats. Evidentment, un es refereix als fills de la classe obrera. I, ja que ens hi hem posat, mirant també cap a les files convergents, el candidat socialista no és l'únic individu que té més de 40 anys que parla el català que molts de nosaltres vam aprendre al carrer. En aquest carrer, ai, que ara ja no el parla.

No és romà, no és senatorial el seu pentinat, sinó francès i amb arguments d'aquelles pel·lícules de Lino Ventura, en què gairebé sempre apareixia algun agent secret nascut a Algèria. José Montilla és anguila, molt anguila. I, des que va confiar massa en algú, ja no hi ha pescador a qui li perdoni l'ham.

